

Merja Jauhiainen
Työterveyslaitos
Topeliuksenkatu 41 a A
00250 Helsinki

MATKAKERTOMUS

Osallistuja: Merja Jauhiainen

Matkan aihe: Osallistuminen EAHIL (European Association for Health Information and Libraries) Workshop Puolassa Krakowassa

Aika: 12. – 15. 9.2007

Rahoitus: Opetusministeriön BMF:lle myöntämä matka-avustus ja Työterveyslaitos

EAHIL Workshop pidettiin Krakowan yliopiston Lääketieteellisen tiedekunnan uudessa konferenssi- ja koulutuskeskuksessa (Conference and Training Centre of the Jagellonian University Medical College). Osallistuin EAHIL-Workshoppiin sen mielenkiintoisen ohjelman mutta myös sen takia, että ensi vuoden EAHIL konferenssi, EAHIL 2008, järjestetään Helsingissä ja toimin sen järjestelytoimikunnan puheenjohtajana. Krakowassa ensisijainen tehtäväni oli Workshopin päättäjäistilaisuudessa yhdessä kongressin kansainvälisen ohjelmatoimikunnan puheenjohtajan Pirjo Rajakiilin kanssa kutsua EAHIL seuraavaan konferenssiin Helsinkiin. Kutsun jälkeen esitimme lyhyen Helsinkiä käsittelevän videon. Näyttelytilan viereen meille oli varattu pöytä esitteitämme ja posterit varten. Näyttelyasettajille jaoimme henkilökohtaisesti kutsukirjeen. Workshopin aikana meillä oli mahdollisuus tavata entisiä tuttavuuksia ja solmia uusia tuttavuuksia ja kutsua kaikki osallistumaan seuraavaan konferenssiin.

EAHIL Workshop on joka toinen vuosi pidettävä, vähän pienimuotoisempi EAHIL kokous. Joka toinen vuosi järjestetään suurempi konferenssi. Osallistujamäärä workshopissa pyritään rajoittamaan ja siihen ei kuulu rinnakkaisesityksiä. Krakowan Workshopissa oli noin 350 osallistujaa myös näyttelyn edustajat mukaan luettuina. Esitelmiä oli lähes 30, postereita 43 ja näyttelyasettajia 23.

Jatko- ja täydennyskursseja oli yhdeksän ja ne pidettiin keskiviikkona ennen varsinaisen workshopin alkua. Kongressin ohjelma oli jakaantunut kuuteen teemaan: In Search of our Identity, Handling of Technologies, In Managing for Development and Change, In Support or Others, In Search of Knowledge ja In Meeting Learning Needs.

Esitelmät

Aiheeseen "In search of our Identity" liittyi moni esitys, vaikka esitelmä ei aina ollut sen otsikon alla. Kirjastonhoitajan ja informaation työtä terveystieteiden ja hoitoalojen kirjastoissa on viime vuosina muuttunut paljon lääketieteen ja hoitotieteiden painottaessa näyttöön perustuvaa tietoa. Kirjastonhoitaja ja informaatikko varsinaisen kirjaston ja kokoelmien hoidon lisäksi tukee terveydenhuollon yhteisöä ja on yhteistyössä tiedon saamisessa, opetuksessa, tutkimuksessa. Kaikki tämä vaatii jatkuvaa ammatillista jatkokoulutusta.

Andrew Booth, School of Health and Related Research (ScHARR), Sheffield UK, otsikolla ”New Breed or Different Species: is the 21st Century Health Information Professional Generic or Specific?” esitti, että jatkuva ammatillinen koulutus ja kehittyminen on keskeistä terveysalan kirjastonhoitajalle ja informaattikolle. Työ ei enää voi olla kirjastokeskeistä, vaan hänen tulee osallistua täysivaltaisena jäsenenä sairaalan, laitoksen tai muun työympäristön tutkimustyöryhmään. Kysymyksenä on, mikä on terveystieteiden kirjastonhoitajien uusi rooli muuttuvassa terveydenhuollossa. Iso-Britanniassa on muutamia täydennyskoulutusprojekteja, COMPLIANT ja SPECTRAL, joita Andrew Booth kuvasi.

Bukarestin lääketieteellisen yliopiston keskuskirjastosta Octavia-Luciana Porumbeanu käsitteli samaa asiaa. Lääketieteellisten kirjastojen tulee löytää toiminnalleen uudet ulottuvuudet tukemalla lääketieteellisten yhteisöjen toimintoja opetuksessa, tutkimuksessa, tiedon saannissa.

In Handling the Technologies -sektiossa Lodzin lääketieteellisestä yliopistosta Barbara Grala käsitteli myös tavallaan samaa asiaa, kirjastojen roolin muuttumista tieteellisen tiedon lisääntyessä ja uuden teknologian käyttöönotossa, missä kirjastonkäyttäjät tarvitsee opetusta ja koulutusta. Tiedontarvitsijalla on edelleen vaikea päästä käsiksi juuri hänelle relevanttiin tietoon.

Ann McKibbinin, (McMaster University, Hamilton, Canada) esitelmän aiheena oli terveystieteiden kirjastonhoitajien osuus tutkimustyössä. Kirjastonhoitajat osaavat ja heidän tulisi tehdä muutakin kuin vain hoitaa kirjastoa. Heillä on kaikki mahdollisuudet tukea muiden tekemää tutkimusta, tehdä itse kirjasto- ja informaatioalan tutkimusta yhdessä muiden kirjastojen kanssa, tehdä tai tukea myös muuta kuin kirjastoalan tutkimusta eli mennä mukaan terveydenhoitoalan tutkimusryhmiin.

Jolanda Przuluskan (Nofer Institute of Occupational Health, Lodz, Puola) aiheena oli lääkitieteellisten kirjaston antama tuki lääkitieteellisessä tutkimuksessa. Aikaa seuraava kirjasto on aktiivisesti mukana kehityksessä ja antaa opetusta kirjaston käytössä. Pienikin kirjasto voi olla merkittävä hankkiessaan perinteisen kokoelman lisäksi pääsyn sähköisiin lehtikokoelmiin ja tietokantoihin sekä olla mukana kirjastojen välisessä yhteistyössä ja kaukolainauksessa. Esimerkkinä oli työterveysalan kirjasto.

Tietokantojen itsenäiskäyttö toi kirjastonhoitajille tarpeen alkaa opettaa informaation hakemista ja tietokantojen käyttöä. Tälle opetukselle ei ollut olemassa mallia, vaan se pitää itse suunnitella. Françoise Pasleau Liegen yliopistosta Belgiasta kertoi kirjastonkäytön opetuksesta opiskelijoille, miten ja millä opetusmenetelmällä saada heidät motivoitumaan opetukseen. Tarkoituksena oli enemmänkin antaa taitoja kuin tietoja tiedonhakuun.

Joanne Ni Chalanain, St. Vincent's Centre, Dublin, kertoi Irlannissa tehdystä selvityksestä, mikä lääketieteellisten kirjastonhoitajien ja informaattikoiden osuus on Cochrane yhteistyössä. Kirjastonhoitajat tukevat katsausartikkeleiden kirjoittajia, opastavat tietokantojen käytössä, laativat hakustrategioita ja hankkivat aineistoa. Vaikeutena on tarvittavan koulutuksen vähyys, tarvittavan tuen ja työhön tarvittavan ajan puute.

Aivan uudenlaista virtuaalista tulevaisuutta kuvasi Guus van den Brekel Alankomaista, University Medical Center Groningen. Hän on mukana projektissa ”Providing Consumer Health Outreach and Library Programs to Virtual World Residents in Second Life” yhteistyössä monen laitoksen ja yliopiston kanssa, (esim. Specialized Information services in NLM, National Institutes of Health, Centers for Diseases Control and Prevention, KIB). Tiedon tarvitsijat, tutkijat ja kuluttajat, tavalliset ihmiset ja potilaat, etsivät tietoa yhä enenevässä määrin Internetin kautta. ”Second Life” tarjoaa aivan uudenlaisen mahdollisuuden löytää ja vaihtaa terveystietoa ja informaatioita.

Suomalaisten osuus esitelmistä:

Terhi Sandgren ja Katri Larmo kertoivat Helsingin yliopiston Terveystieteellisessä keskuskirjastossa kirjaston henkilökunnalle annettusta ammatillisesta jatkokoulutuksesta. Aiheita oli monta, esim. näyttöön perustuva lääketiede, terveystieteiden tilastojen tiedonlähteet, terveystieteiden luokitus ja sanasto, potilaille ja maallikoille tarkoitettu terveystieto.

Tuulevi Ovaskan, Kuopion yliopiston ja yliopistollisen sairaalan kirjastosta, esitys kuului ryhmään ”In Supporting Others”. Aiheena oli miten kirjaston tehtävänä on opettaa terveydenhoitajia informaation lukutaidossa. Hoitajilla on ollut hyvin vähän kirjastonkäytön tai informaation hakemisen koulutusta, mikä on nyt keskeinen näyttöön perustuvassa terveydenhuollossa ja sen tutkimuksessa.

Suomessa Opetusministeriö tukee ”Open Access” julkaisemista. Helsingin yliopiston Viikin tiedekirjastosta Teodora Oker-Blomin aiheena oli, miten kirjastossa suunniteltiin ja on otettu käyttöön digitalisoitu avoin arkisto, Open Repository” tiedekuntien tutkijoiden julkaisuille. Täten julkaisut ovat vapaasti kaikkien saatavissa.

Näyttelystä:

Näyttelyssä minua kiinnosta eniten Elsevierin edustama EMBASE. EMBASEssa on viitteitä vuodesta 1974, mutta se on alkanut tallentaa myös aikaisempia vuosia 1947 – 1973. Vanhempikin aineisto on tärkeä haettaessa aineistoa systemaattisiin kirjakkisuuskatsauksiin.

ISI Web of Knowledge kuuluu Thomson Scientific –ryhmään. Sen kautta on mahdollista käyttää viitteiden käsittelyohjelmaa EndNote web –versiota.

BioMedCentral on aina kovin kiinnostunut hankkimaan julkaisijoiden sopimuksia

EAHIL julkaisee kongressien ja workshopien esityksen kokotekstinä, PowerPoint –esityksenä tai molempina verkossa tilaisuuden jälkeen. EAHIL verkkosivut löytyvät osoitteesta eahil.net.